

Vriendenkring van het Noordzee-aquarium Oostende

[Bestemming]

Driemaandelijks Tijdschrift - 2de trimester 1991 - nr 4 - afgiftekantoor Oostende X

In dit nummer: Naar de 500! / Vernieuwing lidgeld / Groepsreis naar Scheveningen / Relas ledenfeest / De afschuwelijke kongeraal / Lebon's aquarium / De hondshaai / Het pekelkreeftje. De leng / De octopus / Aanbreng zeebiologisch materiaal / Nieuwe leden 1991 / Ons gazetje.

NAAR DE 500

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium is een vereniging die op de eerste plaats een ruggeleuning wil zijn voor de degelijke werking van het Noordzee-Aquarium en dit in samenwerking met het Stadsbestuur en het Aquarium zelf. De vereniging heeft geen bindingen met andere verenigingen noch met politieke partijen.

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad.

Artikels mogen overgenomen worden mits bronvermelding.

Het gewoon lidgeld 1991 bedraagt 200 fr., zoals vorig jaar.

Steunend lid 1000 fr Steunend lid voor het leven 10.000 fr.

Steunende leden zullen vanaf het komende contactblad telkens vermeld worden in een speciale lijst.

U kan lid worden door overschrijving op rekeningnummer 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium te Oostende tel. Aquarium 059/500876

Bij het verschijnen van het vierde contactblad tellen we reeds 435 leden. We duimen om dit jaar nog het vijfhonderdste lid te kunnen inschrijven. Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Het Bestuur werd samengesteld op 23 januari 1991

Voorzitter : Robert Coelus Vissersstraat 9 8420 De Haan tel. 059/236237

Ondervoorzitters : René Vandecasteele Frère Orbanstraat 279 bus 4
8400 Oostende tel. 059/704762

Lodewijk Vanhove Dr. Ed. Moreauxlaan 39 8400 Oostende tel. 059/
324346

Secretaris : Ronald Pieters Gistelsesteenweg 127 8400 Oostende tel.
059/503638

Penningmeester : Robert Coelus

Commissarissen : Piet Lowyck Sluizenstraat 67 8450 Bredene. tel. 059/
321720

Gilbert Boedt G. Gezellestraat 71 8400 Oostende tel. 059/705178

Feestleider : Gilbert Boedt

Archivaris : Eddy Eneman St Jansstraat 58 8400 Oostende tel. 059/
500876

Public Relations : Eddy Serie Taboralaan 50 8400 Oostende tel. 059/
325475

Raadsleden : Jaak Plaetevoet Rozemarijnstraat 12 8400 Oostende tel.
059/504204

Fernand Vools Torhoutsesteenweg 28 bus 32 8400 Oostende tel. 059/
700571

Barbaix-Spegelaere Liliane Langestraat 6 8400 Oostende tel. 059/
804685

In dit kontaktblad vinden de leden 1990 een overschrijvingsformulier voor de vernieuwing van het lidgeld. We danken heel speciaal alle leden die in 1990 door hun lidmaatschap de vereniging hielpen starten en hopen ze ook allen in 1991 opnieuw tot onze Vriendenkring te kunnen rekenen. Verschillende leden hebben reeds spontaan hun lidgeld vernieuwd.

Om onkosten te besparen worden geen nieuwe lidkaarten gedrukt. Alle leden behouden het hun toegekend lidnummer zoals vermeld op de lidmaatschapskaart en in de ledenlijst.

Lidgeld kan ook betaald worden via één van onze bestuursleden of in het Aquarium.

Adverteerders:

**Drukkerij Lowyck, Huis Reprodex,
houthandel Vancraeynest, Marine Shop,
Garage Capelle, Zakenkantoor Arthur
Coene, NV Visco, bvba De Voorhaven, Diana
Pierre, nv North Sea Bunkers, Roll Prinz, nv
Multinet, vzw radio 't Visschertje, nv Stedec
bvba Renaud, nv Unic Opex, nv Pieters
visbedrijf, bvba Vandermaesen, Generale
Bank, discobar Atomic, garage De Coninck,
Taverne Hoge Barriere, Aquarium Discus,
Dierenspecialzaak Verhaeghe Johan, Willy
Sanders, Meubels Brabant.**

GROEPSREIS NAAR SCHEVENINGEN - VLAGGETJESDAG ZATERDAG 18 MEI 1991.

Vertrek : 7 uur stipt met autocar van de parking van de J. Bauwensschool te Oostende.

Reisweg : Oostende via Knokke naar Breskens, met de ferry naar Vlissingen over de Deltaverbindingen tussen de Zeelandeilanden onder de Beneluxtunnel naar Scheveningen.

Er is een stop voorzien onderweg en aankomst te Scheveningen omstreeks 11 uur.

Terugreis : Vertrek te Scheveningen 19 uur stipt en nu volgen we de autostrades Rotterdam - Dordrecht - Breda - Antwerpen - Knokke - Oostende met een stop te Minderhout.

Aankomst te Oostende omstreeks 23 uur.

Mogelijke opstapplaatsen : Bredene Sas - De Bolle - Bredene aan Zee het tramstation - De Vosseslag - Heist tramstation - Knokke treinstation.

PRIJS VOOR DE BUSREIS HEEN EN TERUG 400 fr.

Hoe inschrijven ?

Maak eerst een telefonische afspraak met de reisleader Gilbert Boedt, G. Gezellestraat 71 8400 Oostende, 059/705178

telefoneren tussen 18 en 21 uur

Schrijf snel in wil je er zeker bij zijn.

Ondergetekende:

adres:

tel.:

schrijft in voor de groepsreis naar Scheveningen op 18 mei 1991

aantal personen

x 400 fr.

— betaalt kontant hierbij

— betaalt op rek. 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium te Oostende.

(schrappen wat niet past)

Gewenste opstapplaats

Handtekening

Opsturen naar Gilbert Boedt, G. Gezellestraat 71, 8400 Oostende. Vergeet niet vooraf te telefoneren op nr 059/705178.

WAT IS ER TE ZIEN TE SCHEVENINGEN ?

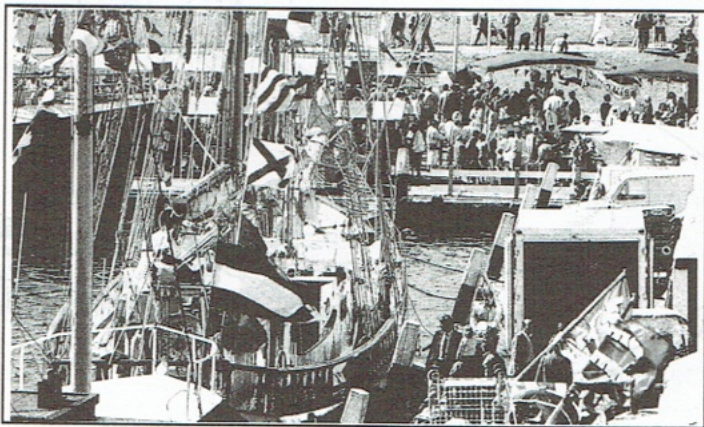
Iedere medereiziger krijgt een stadsplan en een informatiebrochure en kan naar eigen goeddunken zijn dag te Scheveningen doorbrengen.

We hebben onze reis gepland op Vlaggetjesdag te Scheveningen.

Dit is de dag van de Visserij. De vissersschepen in de haven zijn volledig bevlagd of gepavoiseerd. Die schepen kunnen bezocht worden. Rond de haven is een folkloremarkt opgesteld. Muziek en dans luisteren het feest op en met vissersschepen worden pleziertochtjes ondernomen.

1. Het Zeebiologisch Museum met zeeaquaria en een merkwaardige tentoonstelling van schelpen, koralen en fossielen.
 2. Het Schevenings Museum met expositie over de visserij, oude ambachten, het badleven en de klederdracht. Er is ook een visserscafé.
 3. De Visserskerk dateert uit 1450 en is beroemd voor de goede akoestiek.
 4. De Strandboulevard met vele terrasjes, tearooms en restaurants en attracties. Het prachtige Scheveningse strand wordt dagelijks 's nachts gereinigd met speciale machines.
 5. De beroemde Kurzaal of Kurhaus aan de strandboulevard is in Belle-époque-stijl is volledig gerestaureerd en nationaal monument. Het sfeervolle plein ervoor is de moeite waard om te bezoeken.
 6. De Palace Promenade bij het Kurhaus is een groots modern overdekt shoppingcentrum met vele winkeltjes die dagelijks open zijn tot 22 uur.
 7. De PIER strekt zich 400 meter in zee uit. Op de pier zijn er winkeltjes, coffee-shops, zonneterrassen, een schelpen- en koralentuin, een mooie uitkijktoren, een amusementshal en een imitatie van de onderzeeboot 'Nautilus'.
 8. In de binnenstad zijn nog verscheidene aantrekkelijke winkelstraten.
 9. Voor de kinderen zijn er vele attracties, zoals de draaimolen, de mini-scooters, de mini-carbaan, de spacewalk en ballon.
 10. De strandpaviljoens zijn open van april tot oktober. Ze zijn zeer net en U kunt er lekker zonnen en mocht u naakt willen zwemmen op 5 minuten ten noorden van de boulevard is een gratis toegankelijk naturistenstrand met paviljoens.
- Kortom er zijn te Scheveningen toeristische mogelijkheden genoeg om er een aangename dag te passeren.

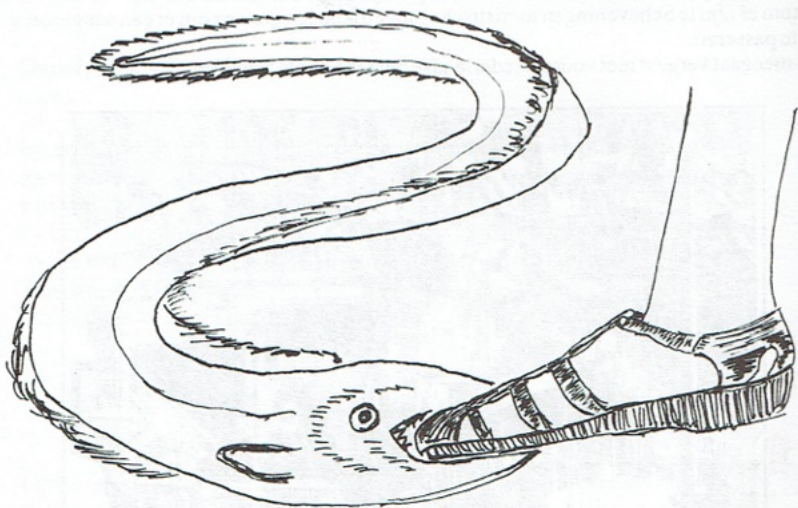
Wie mee gaat vergeet niet vooraf Nederlandse guldens aan te schaffen.

De afschuwelijke kongeraal !

Als ik door het Aquarium lokaal wandel, dan zie ik al die levende vissen. Dan denk ik nog al eens aan mijn ervaringen die ik heb gehad met sommige vissoorten, in dertig jaar kustvisserij varen zijn dat er heel wat. Maar met zo'n kongeraal die daar ergens in de laatste aquariumbak zwemt, heb ik wel een nare ervaring gehad. Het is wel zo'n 36 jaar geleden, ik vaarde zelf nog niet, was pas 10 jaar. Mijn Pa vaarde toen op de kust met zijn vaartuig, en Ma stond aan de trap vis te verkopen. En daar was ik dan ook, somtijds. Er lag daar zo'n anderhalve meter lange kongeraal te koop, tijdens een zomerdag was dat. Om eens te zien of hij nog leefde, gaf ik een klein schopje met mijn gesandaalde voet tegen zijn kop. Het beest was nog rap genoeg, zeker nog niet dood, om zijn muil te openen en in mijn sandaal te bijten. Sandaal die hij niet wilde lossen. Daar stond ik dan, met deze afschuwelijke konger, met zijn scherpe tandjes en zijn slangekop, die mijn voet beet had. Het beest wilde maar niet lossen. hoe ik mijn voet ook trachtte uit zijn muil te verlossen. Dit duurde zo'n tien minuten, toen er opeens een visser op het gebeuren lette en tussenbeide kwam. Hij pakte de kop van de konger vast bij zijn kieuwen, en drukte daar hard op. Het beest loste daarop mijn voet. Oef wat was ik blij, ik had mijn voet terug ! Mijn tienjarige schrik was opeens verdwenen, opgelucht was ik dan wel.

Eddy Serie.

Nieuwe leden 1991

- 69 Annys Freddy H. Baelskaai 33 8400 Oostende
360 Bakkerij Filip Torhoutsesteenweg 236 8400 Oostende
473. Balbaert André Heiststraat 59 8380 Zeebrugge
356 Beenhouwerij Wim Spaarzaamheidstraat 136 8400 Oostende
71 Belpaeme Oscar Reigersplein 9 8400 Oostende
403 Belpaeme Viktor Reigerplein 9 8400 Oostende
363 Berward Luc Sgt Debruynestraat 34 8400 Oostende
467. Bienfet P. Warandestraat 30 9500 Geraardsbergen
353 Boedt Annie Spaarzaamheidstraat 18 8400 Oostende
59 Bogaert Luc Stroombanklaan 50 8400 Oostende
450 Bollenberge Roy Werzaamheidstraat 93 8400 Oostende
73 Bosmans Georges Schelpenstraat 2 bus 2 8400 Oostende
55 Bouillaert Marcel Verlaatstraat 13 8400 Oostende
65 Brackx Danny Koningstraat 37 8400 Oostende
451 Breemeersch Celine Grotestraat 141 8420 De Haan
355 Byt Leo Spaarzaamheidstraat 20 8400 Oostende
358 Café De Nieuwe Lijmpot Leeuwerikenstraat 111 8400 Oostende
464 Calcoen Redgy Aimé Liebaertstraat 36 8400 Oostende
454. Callewaert - Seys Hilda Mariakerkeplein 19 8400 Oostende
318 Cloet Henri Albert I promenade 53 bus 44 8400 Oostende
74 Corneille J. Graaf de Smet de Naeyerlaan 26 8400 Oostende
474 Crabeels Daniël Leopold II laan 5 8400 Oostende
436 Crabeels Eric Ieperleid 30 8432 Leffinge
434 Debaets Anita Werkzaamheidstraat 1 8400 Oostende
320 Debel Carmen Groenstraat 52 8900 Ieper
335. Deceur Nicole Keiweg 29 8460 Oudenburg
334 Deckmijn-Cloet Raymond Meeuwenlaan 20 8400 Oostende.
359 Deconinck D. Zwaluwenstraat 176 8400 Oostende
466. De Graeve Erik - Buelens Verenigingstraat 6 8400 Oostende
75 De Grave Sammy Kon. Boudewijnstraat 2A 9000 Gent
465. Delsaerd A. Stationstraat 10 3200 Aarschot
352 Deman Anita Frère Orbanstraat 211 8400 Oostende
429 Demeulenmeester Marc Visserskaai 15 8400 Oostende
449 Demey Daniel Stormvogelstraat 21 8400 Oostende
428 Desmit Lode Koningstraat 27 8400 Oostende
323 Desot André Plantenstraat 33 8400 Oostende
431 Devey François St Franciscusstraat 30 8400 Oostende
57 Devey Urbain Fortuinstraat 3 8400 Oostende
430 Devriendt Yvan Noord Edestraat 30 8400 Oostende
362 D'Jong Laurette Klokhofstraat 1 8400 Oostende
462 Dobbelaere Walter Eerste Geniestraat 2 8301 Heist aan Zee
439 Dugardein Adèle Metselaarstraat 17 8400 Oostende
321 Dupon Charles Rijselstraat 51 8900 Ieper
354 Duyck Emiel Spaarzaamheidstraat 18 8400 Oostende
468 Fonteyne Jaak Orchideelaan 10 8400 Oostende
316 Goemaere P. Kol.B.Haenenlaan 2 8670 Oostduinkerke
311 Gombert Laurent Driftweg 31 8450 Bredene
453 Goorens Marie Louise J. Cardynplein 5 bus 16 8400 Oostende
322 Goormachtig Eric Is. Florizoonstraat 5 8670 Oostduinkerke
441 Goudesone O. Rogierlaan 44 8400 Oostende
333 Haelewyck Basiel Th. Vanloostraat 41 8400 Oostende
324 Hair Studio Vandamme Kapellestraat 19 8450 Bredene

- 66 Hanssens Lutgart St. Petrus en Paulusplein 5 8400 Oostende
 443 Heirwegh Eddy Krijgsbaan 391 2070 Zwijndrecht
 444 Heirwegh Silvia Krijgsbaan 391 2070 Zwijndrecht
 401 Helsmoortel Werner Hasseltstraat 1 8450 Bredene
 332 Hennaert Roger Driftweg 23 8450 Bredene
 309 Janssen M.A. Van Hemdenstraat 49 8400 Oostende
 440 Jonckheere Maurice J. Cardynplein 5 bus 48 8400 Oostende
 351 Kestens Michel Torhoutsesteenweg 506 8400 Oostende
 459 Kreps-Groosman J.P. Rode Kruisstraat 5 8300 Knokke-Heist
 435 Kyndt Glenn Dr. Ed. Moreauxlaan 231 8400 Oostende
 72 Laforce Doris Schelpenstraat 2 bus 2 8400 Oostende
 460 Laleman Yolanda Torhoutsesteenweg 113 8400 Oostende
 224 Lava Etienne Zeesterlaan 14 8450 Bredene
 448 Lenaers Albert Stanleylaan 93 8400 Oostende
 378 Lievens Danny Rooberg 12 9860 Landskouter
 447 Lycke Henri Aimé Liebaertstraat 5 8400 Oostende
 438 Maeckelberghe Willy Stuiverstraat 12 8400 Oostende
 472 Matton-Vanroose Molenstraat 80 8400 Oostende
 331 Michiels Guy Av. Jos Charlotte 24 1330 Rixensart
 442. Mille Lorenzo Langestraat 6/1 8400 Oostende
 380 Monteny Freddy, Zandheuvel 1 8E bus 33, 8450 Bredene
 365. Morlion Gabriel Zandvoordestraat 3 8400 Oostende
 456. Pieters André Vindictivelaan 24 bus 7 8400 Oostende
 336. Pintelon Fernand H. Baelskaai 34 8400 Oostende
 475 Plovie Georgette Eigenhaardstraat 9 8400 Oostende
 471. Prosec Walter Stockholmstraat 19 8400 Oostende
 463. Rappé Omer Kromme Dijk 66 8301 Heist aan Zee
 56. Rau Marcel Passchijnstraat 70 8400 Oostende
 68. Renaudin Roger Bronstraat 4 8400 Oostende
 70. Rotsaert Vanderstichelenstraat 140 8400 Oostende
 461. Sercu - Vranckx R. Cardynplein 3 8400 Oostende
 361 Simon Michel Klokhoofstraat 1 8400 Oostende
 357 't Pionnetje Torhoutsesteenweg 269 8400 Oostende
 445. Van Craeynest Patrick Baronstraat 23 8434 Middelkerke
 433. Wed. Vandecastele Joris Metselaarstraat 15 8400 Oostende
 58. Vandekerckhove Mark Veldstraat 35 8450 Bredene
 315. Vanden Berghe R. Molenstraat 1 8400 Oostende
 364. Vandeput René K. Vandewoestijnestraat 29 8400 Oostende
 54. Van Elslande Prinses Elisabethlaan 30 8450 Bredene
 446. Van Elverdinghe Florimont Tuinwijkstraat 32 8434 Middelkerke
 67. Vanhooren Alice Nieuwstraat 35 8400 Oostende
 432. Vanhooren Charles Van Hemdenstraat 54 8400 Oostende
 458. Van Laer P. Frère Orbanstraat 156 8400 Oostende
 325. Van Melkebeek Honoré Minneplein 9 8900 Ieper
 437. Van Ossel Roland Van Iseghemlaan 106 bus 7 8400 Oostende
 402. Verfaillie Raymond Wilgenlaan 42A 8400 Oostende
 457. Verhaeghe Yves Stationstraat 29 8270 Gistel
 455. Verleye Lucienne Albertushelling 1 bus 6 8400 Oostende
 469. Verleye Rita (Bloemen Belinda) Voorhavenlaan 66 8400 Oostende
 470. Verstraete Maria Torhoutsesteenweg 28/23 8400 Oostende
 319. Willaert J.P. Van Dyckstraat 22 8400 Oostende
 379 Wylleman Maria Eigenhaardstraat 29 8400 Oostende

Even voorstellen : "Oostende Platy"

We mogen het niet vergeten dat Oostende Platy aan de basis ligt van de oprichting van het Noordzee-Aquarium.

Tijdens de zomermaanden van 1975 het Oostende Platy een tentoonstelling van siervissen ingericht in het niet meer dienstdoende 'gernoasekot' van de Visserskaai. Het werd een enorm succes en schepen H. Dumarey gaf de push om een bestendig aquarium op te richten in de vroegere garnaalmine. Op 2 augustus 1977 gingen de deuren van het Noordzee-Aquarium open en dit jaar bestaat dit niet meer weg te denken attractiepunt van de Visserskaai al veertien jaar.

De vereniging "Oostende Platy" heeft dit jaar de rijpe leeftijd van 42 jaar bereikt en werd dus gesticht in 1949.

De klub "Oostende Platy" vergadert maandelijks de tweede donderdag te 20 uur in zaal Pax Schilderstraat 5 te Oostende.

Wat heeft Oostende Platy te bieden ?

- Uitwisselen van planten, vissen en materiaal
- Samenaankoop van planten en vissen
- Mogelijkheid tot onlenen van boeken uit de klubbibliotheek
- Eigen herstel- en uitleendienst. Bakkenbezoek thuis indien gewenst
- Bezoeken aan tentoonstellingen
- Tien keer per jaar ontvangt ieder lid het klubblaadje met tips, raadgevingen, klubnieuws enz. Lidgeld 300 fr.

Voor alle inlichtingen: Voorzitter Herman Bossuyt

Roerdompstraat 8

8400 Oostende tel. 059/80 04 53

Op donderdag 16 mei 1991 tijdens de maandelijkse vergadering van Oostende Platy in zaal Pax, Schilderstraat 5 te Oostende is de gids-promotor van het Noordzee-Aquarium er de gastspreker.

In een voordracht met dia's heeft Eddy Eneman het over de 'ongewervelden in het Noordzee-Aquarium van Oostende'.

Dit is een goede gelegenheid voor alle Vrienden van Noordzee-Aquarium om ook kennis te maken met Oostende Platy. Eerste decennium van de Strandwerkgroep.

Eerste decennium van de Strandwerkgroep

Tijdens het tweede weekend van februari 1991 vierde de Oostendse Strandwerkgroep haar tienjarig bestaan.

Een belangrijke publikatie van de vereniging is het boek "Zeevissen van België". Deze brochure verscheen in december 1987 en werd gratis ter beschikking gesteld van alle Belgische vissersvaartuigen met de bedoeling dat het een naslagwerkje zou zijn aan boord. Guido Rappé en Eddy Eneman waren er de samenstellers van en de brochure werd opgedragen aan Arthur Rappé (Brozen van Koengels) bij de 100ste verjaardag van zijn geboorte. Er zijn nog exemplaren van dit boek in voorraad en leden van onze Vriendenkring kunnen het bestellen door storting van 220 fr op rekening 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende

Leng, levend aangevoerd door O.29

Toen ik op 29/1/91 's avonds de levende visjes kwam afhalen bij O.29 of de "Broodwinner" (het schoolschip, waar de leerlingen van alle Belgische visserijscholen hun praktische opleiding krijgen) was ik meer dan aangenaam verrast bij het zien van zo'n 30 cm groot onbekend visje. Daarom zei ik tegen de bemanningsleden "een zeldzaam visje gevangen"? Terstond zei bemanningslid Florimond "t'is een lingetje" en inderdaad het had hetzelfde model als de lengen die o.a. van IJsland in de Oostendse vismijn worden aangevoerd. Toch was er een groot verschil in kleur, werkelijk een mooi grijsgroen visje. Voor de bemanningsleden was het de eerste keer dat ze deze soort op de kust mochten dngen. Namelijk op ongeveer 12 zeemijl van de kust, tussen de Grote Bank en Thortonbank (51°35'N 02°55'E). Ook op 20 februari werd op dezelfde visgrond nogmaals door O.29 een kleine leng bovengehaald.

Volgens de door mij geraadpleegde boeken, was het een uiterst zeldzame vis in onze kustwateren en slechts één vangst van een jong exemplaar is met zekerheid bekend en dateert van in het begin van de vorige eeuw. Mo-

gelijks worden dikwijls niet commerciële zeldzame vissen terug over boord geworpen, zonder dat de wetenschappers er weet van krijgen. Doch door het ontstaan van het Noordzee-aquarium en ook van de Strandwerkgroep konden toch al meerdere uitzonderlijke vangsten beschreven worden. Een stimulans voor de geïnteresseerde visser om een zeldzaam visje binnen te brengen. Bij de vaste en tijdelijke bemanning van de O.29 is er duidelijk interesse, want ze hadden nog een 7 cm grote geelbruine naaktslak meegebracht. Deze soort wordt *Archidoris tuberculata* of *Archidoris pseudoargus* genoemd en het is een voedselspecialist, eet alleen broodspoons. Zo spoedig mogelijk werd het levend materiaal overgebracht naar ons aquarium op de Visserskaai. De leng werd bij de driedadige meunen geplaatst, maar dat zijn zulke wriemelaars die zelfs stenen en het filterrooster wegduwen. s' Anderendaags reeds om 7 uur in de morgen bekeek ik goed onderzoekend deze bak, maar nergens onze nieuwe leng te bespeuren. Terzelfdertijd dacht ik, "toch niet opgegeten, dat is niet mogelijk, eventjes kijken in het filtercompartiment". Eigenlijk geen slecht idee, want het filterroostertje was verschoven en onze leng had de 4 cm grote ronde opening aanzien als de toegang tot zijn hol, want ook in vrijheid leven ze graag tussen de rotsspleten en in wrakken. Maar zich zomaar verbergen voor ons publiek dat hoort niet, dus vanuit het filtergedeelte terug in 't aquarium, waar hij nu vredig

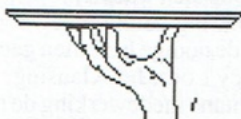

leeft met de andere vissen. Na een korte periode van voedsel te weigeren, aanvaardt hij nu reeds stukjes vis en rauwe garnaal. De tot 2 meter grote lengen eten in de vrije natuur verschillende soorten vis, inktvis en kreeftachtigen, zoals het Noors kreeftje of het "langoestientje". Ze leven in het noordoosten van de Atlantische oceaan tot de Golf van Biskaje, maar ook in de noordelijke Noordzee, op zo'n 100 tot 500 meter diepte. De jongere exemplaren komen dikwijls voor in ondieper water. Voor diegenen die meer geïnteresseerd zijn in leng op hun bord, kunnen we verklappen dat deze kabeljauwachtige vis op dezelfde wijze kan bereid worden als kabeljauw. Nog fijner van smaak is de blauwe leng.

ENEMAN EDDY

N.B. 0.100 heeft op 7 maart 1991 een 65 cm grote leng gevangen op onze kust. Het exemplaar kon niet levend aangevoerd worden.

Leng met curry

Ingrediënten : 1,5 kg leng - een kruidenbouillon (1 liter water, 2 wortelen, een ui, een bosje kruiden, zout en peperkorrels)

twee koppen rijst

bloem en boter voor de blanke roux

2 koffielepels curry

1 dl room

Breng de kruidenbouillon aan de kook in een grote pot en laat er dan de lengmoten in pocheren tot ze voldoende gaar zijn.

Laat de rijst koken en maak ondertussen de currysaus.

Voor de saus 40 gr boter laten smelten en dan met dezelfde hoeveelheid bloem vermengen om een blanke roux te vormen. Geleidelijk een halve liter van de gezeefde visbouillon toevoegen al kloppende met een garde om vorming van klonters te voorkomen. Voeg er al roerend de curry aan toe en laat wat koken. Neem de saus van het vuur en voeg er de room aan toe.

Schik de gepocheerde en uitgelekte vismoten op een platte schotel na eerst een bed gevormd te hebben met de gekookte rijst. Begiet nu met de currysaus en bestrooi met gehakte peterselie. Dien warm op eventueel vergezeld van een droog wit wijntje. Smakelijk.

Kort relaas van het eerste feest van het Noordzee-Aquarium op zaterdag 23 februari 1991.

We hadden het niet durven dromen, een overrompeling in het Koninginnehof van het Maria-Hendrikapark te Oostende.

Burgemeester J. Goekint, gemeenteraadslid en reder N. Hennaert, R. Desaever, diensthoofd van de Haven en B. Belpaeme of 'Meetje van de Koaje' zaten aan de feesttafels samen met 218 feestvierders van onze Vriendenkring.

Met de optredens van Lucy Loes, Jef Klausing en de folkloristische dansgroep 'De Zeepaardjes' werd de avond rijk gevuld in vissersstijl. De Oostendse Brabançonne 'Op de vismarkt zienk geboren' aangegeven door ons aller Lucy werd door de volle zaal arm in arm wiegend meegezongen. De BRT was er ook en op zondag 3 maart zagen we enkele snapshots van ons ledenfeest in het programma "Het ei van Christoffels". Radio 't Visschertje die spontaan en gratis medewerking verleende moest afrekenen met micropech en ook moest een vervanger de disco bedienen omdat de discodriver opgenomen was in de kliniek.

Alhoewel we ons uiterste best gedaan hadden om alles in de puntjes voor te bereiden moeten we tot onze spijt zeggen dat de bediening en de keuken steken hebben laten vallen en niet volledig voldaan hebben aan de overeengekomen afspraken, timing en verdeling. Vele tafels zijn goed bediend geweest, maar sommige moesten het stellen met lauwe soep en niet gare vis. Het pronkstuk van roomijs was prima maar de koffie liet lang op zich wachten.

Het Bestuur van de Vriendenkring heeft op de vergadering van 6 maart '91 de evaluatie gemaakt en daaruit de nodige besluiten getrokken voor de toekomst.

We danken heel speciaal Lucy Loes, Jef Klausing, De Zeepaardjes en Radio 't Visschertje die door hun spontane medewerking de nodige sfeer brachten en niet in het minst gaat onze dank naar de mensen uit de visserijwereld die ons de vissoorten leverden.

EEN NATTE ATTRACTIE UIT 1894 : LEBON'S AQUARIUM.

De geschiedenis van de Oostendse aquaria neemt eigenlijk een aanvang in 1843 : toen immers richtte de bekende Leuvense professor Pierre VAN BENEDEN hier op eigen kosten een zeewetenschappelijk laboratorium met aquarium in. Het was een der eerste dergelijke installaties uit de zoologische geschiedenis. Naar verluidt kwamen hier eminente geleerden als EHRENBERG, LIEBIG, QUATREFAGES en MULLER met VAN BENEDEN samenwerken.

In die jaren ontdekte de immer op nieuwe sensaties beluste 19de eeuwse toerist het plezier van deze verzamelingen levende vis en in vele steden begon men met een aquarium als toeristische trekpleister. Vooral de aquaria te Parijs en Napoli waren beroemd.

In Oostende was het de gekende fotograaf LEBON die de grote promotor van de aquarium-idee werd : onder zijn fotostudio's, hoek Louisastraat-Van Iseghemlaan (dicht bij de zee dus) had hij stevige gewelfde sousterrains, die dateerden uit het Hollands tijdvak (1815-1830) en die als kazematten voor de artillerie dienst hadden gedaan; alles samen zo'n goede 490 m², met 25m gevel langs de Van Iseghemlaan en 17m gevel langs de Louisastraat. Deze koele onderaardse ruimten waren in 1893 ongebruikt en LEBON besliste daar zijn aquarium in te richten.

Daartoe ging hij zijn licht opsteken bij bestaande aquaria in Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië en Nederland. Hij zag wat er daar zo allemaal fout liep en zodanig kon hij te Oostende van meetaf aan heel wat euvels vermijden (de vissterfte in de aquaria was soms enorm : zo waren de visbakken in de Wereldtentoonstelling van 1894 te Antwerpen enkele dagen na opening reeds zo goed als ontvolkt en in Bordeaux had men ook grote problemen om de vissen in leven te houden).

Samen met de amateur-ichtyoloog Ed. LANZWEERT en de electro-ingenieur G. COBBAERT stichtte LEBON een sociëteit en begin 1894 namen hun aquariumplannen vaste vormen aan. In februari '94 begonnen de eigenlijke werkzaamheden in het sousterrain. Er waren in feite vier sousterrains waarvan er in 1894 twee in gereedheid werden gebracht (de twee andere volgden in 1895). Er waren zes waterreservoirs met een capaciteit van 250 m³, die zorgden voor de voeding van een twintigtal visbakken, zowel voor zoet- als voor zeewatervissen. Het aantal m³ zou in de volgende jaren uitgebreid

worden. De modernste technieken werden aangewend om de vissen in optimale omstandigheden te laten gedijen : het water werd constant ververst, gefilterd en van zuurstof voorzien. De installatie functioneerde met een "ACME"-gasmotor, een stel druk- en zuigpompen en het nieuwste model luchtpomp, aangeraden door het Musée d'Histoire Naturelle te Parijs. Ingenieur COBBAERT zal zich wel gelukkig gevoeld hebben tussen al deze machinerieën !

Ed. LANZWEERT exposeerde zijn grote verzameling schelpen en andere maritieme snuisterijen in het kleine museum dat bij het aquarium behoorde. LEBON van zijn kant liet uit de Antillen (waar hij zakenbelangen had) exotische zeedieren en -planten overbrengen. Op langere termijn voorzag LEBON zelfs een wetenschappelijk labo voor vorsers. De Stad Oostende toonde zich ten zeerste ingenomen met LEBON's opzet en trok 1.000 F. uit. G. COBBAERT stelde zelfs een vissersschip ter beschikking, speciaal om het levende museum te bevoorraden.

Eind juni '94 waren de werkzaamheden voltooid : een schattig paviljoentje prijkte op het pleintje voor fotostudio LEBON. Het markeerde de ingang tot het aquarium. Een trap leidde naar het sousterrain. De zalen, die via de visbakken gefilterd licht ontvingen en 's zomers zeer fris bleven, waren versierd met kunstrotsen, schelpen, visnetten en boompjes die voor de groene noot zorgden. Op zaterdag 30 juni dan, werd het aquarium aan het stadsbestuur en de pers voorgesteld. De kranten (L'Echo d'Ostende, La Saison d'Ostende, La Meuse...) waren unaniem enthousiast. De genodigden zagen twee allees in de sousterrains : de ene was voorbehouden aan de zoetwatervissen (barbelen, voorns, grondels, snoeken, karpers, baarzen, forellen, zalmen, paling, brasems...) terwijl de andere allee de Noordzeevis liet zien (kreeften, langoesten, zeenaalden, roggen, heremietkreeften, garnaal, schelvis, pladijs, tarbot, kabeljauw, kongeraal, sardines, hondshaaien, wijting, heilbot en ook zeeanemonen).

Zondag 1 juli 1894 was de officiële openingsdag. De ingangsprijs was 20 centimes en een seizoenabonnement kostte niet meer dan 2,5 F. Oostende-Belle-Epoque was weer een attractie rijker...

(Uit 'De Plate', 5de jaargang. 12 dec. '76)

Norbert Hostyn

N.B. Francis Kerckhof, lid van onze Vriendenkring ontdekte onlangs een propagandafolderij van Lebon's Aquarium.

Aquarium Maritime d'Ostende

BOULEVARD VAN ISEGHEM

devant la Photographie LE BON

ENTRÉE 20 CENTIMES

L'Aquarium est en communication directe avec la mer. Les galeries accessibles au public contiennent 24 réservoirs dont l'eau est constamment renouvelée, et dans lesquels les poissons et autres animaux marins vivent, nagent, mangent et se reproduisent comme s'ils se trouvaient à l'état de nature. C'est la vie au fond de la mer.

Liste des principales espèces qui se trouvent à l'état vivant, dans l'Aquarium.

Ange de mer, Actinie ou anémone de mer, Aiguillat, Aspidophore armé, Alose, Araignée de mer, Anguille, Aiguille de mer, Barbu, Bernard l'Ermite, Blennie, Bar Commun, Chien de mer ou Roussette, Cheval de mer ou Hippocampe, Carrelet ou Plie, Crévette, Congre ou Anguille de mer, Crabe, Cabillaud ou Morue, Diable de mer ou Cotte scorpion, Emissole, Esturgeon, Epinoche, Epinochette, Eperlan, Esprot, Flet, Grondin, Haréng, Homard, Lamproie, Langouste, Maquereau, Raie, Raie armée ou Pastenague, Rouget, Surmulet, Seiche, Sole, Sardine, Tourteau, Turbot, Vive commune, Vive petite, etc., etc.

Pieuvres — Phoques

L'Aquarium est placé sous la haute protection du Gouvernement Belge et de la Ville d'Ostende. C'est grâce à ces appuis, que l'Administration a pu fixer le prix d'entrée à un chiffre si modeste.

Entrée par le kiosque, Boulevard Van Iseghem.

Ostende, Imprimerie Centrale Alb. Bouchery, 50, rue de l'Ouest.

AANBRENG VAN ZEEBIOLOGISCH MATERIAAL

Periode van 2 december '90 tot 10 maart '91

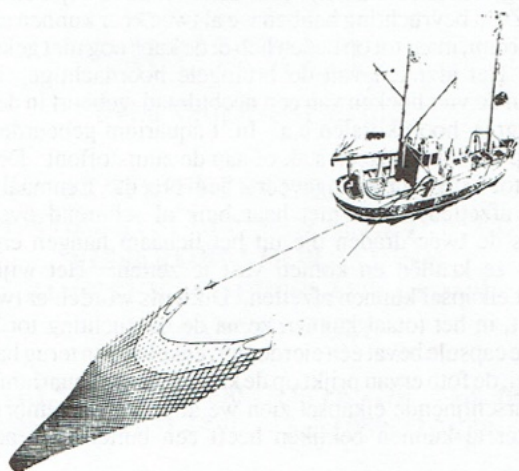
Datum	Schip	Materiaal
30 dec.	0.100	2 gevlekte toonhaaien, 2 zeedahlia's, 1 zonnester
8 jan.	0.190	visvoer
9 jan.	0.100	visvoer
12 jan.	0.100	visvoer
15 jan.	0.29	8 scharren, 1 heremietkreeft, 2 zwemkrabben
16 jan.	0.29	3 noordzeekrabbetjes, 4 heremieten, 1 pladijsje, 1 gewone zeedonderpad, 1 groene zeedonderpad, 3 scharren
22 jan.	Z.92	2 kleine achtarmen, 5 eetbare zeeappels, 20 zonnesterren, 10 grote ganzevoetsterren, 1 tongschar, 12 dodemansduimen, 3 kol. gorgonen, 10 heremieten met twee soorten symbiotische anemonen
22 jan.	0.29	10 tongscharretjes, 1 slakdolf, 2 pladijsjes, 5 fluwelen zwemkrabben
23 jan.	0.20	visvoer
	0.29	10 tongscharretjes, 4 zeedonderpadden, 2 heremieten, 10 zeeëgeltjes, 2 pladijsjes, 5 scharretjes, 10 fluwelen zwemkrabben, 1 wulk
24 jan.	0.20	visvoer
25 jan.	0.100	visvoer
29 jan.	0.29	1 leng, 1 haring, 2 pladijsjes, 1 naaktslak, 10 scharretjes, 5 tongscharretjes, 4 zeeappels, 2 brokkelsterren en visvoer
30 jan.	0.192	5 gulletjes, 4 zeedonderpadden, 5 pladijsjes, 3 scharren
1 febr.	0.29	2 tongscharren, 3 zeedonderpadden, 1 vijfdradige meun, 2 pladijsjes, 1 zeeanjelier
17 febr.	Z.92	50 zeeanjelieren, 10 heremieten met anemonen, 3 gedoornde hartschelpen, 1 dodemansduim, enkele spinkrabbetjes en hooiwagenkrabbetjes
19 febr.	0.29	10 zeeëgels, 4 zeedonderpadden, 6 lompjes, 8 slakdolven, 6 gulletjes, 2 heremieten, 2 fluwelen zwemkrabben, 2 tongscharretjes, 5 scharren, 2 pladijsjes en visvoer
20 febr.	0.190	1 kleine achtarm, 5 zeeëgeltjes, 3 gulletjes, 3 fluwelen zwemkrabben, 3 heremieten, 1 pladijs, 1 wulk, 2 zeedonderpadden, 4 brokkelsterren, 1 zeester, 1 zeeanjelier en visvoer
22 febr.	0.29	63 fluwelen zwemkrabben, 7 blauwpootkrabben, 2 gemarmerde krabben
26 febr.	0.190	2 decoratieve stenen, 1 kleine achtarm, een massa brokkelsterren, 1 rog, 1 zakpijp, zeesterren en zeeëgeltjes
27 febr.	0.191	1 zeewolf

28 febr.	0.190	1 kleine achtarm
1 maart	0.62	visvoer
5 maart	0.29	10 platvissoorten, 5 heremieten, 4 zeedonderpadden en visvoer
6 maart	0.29	8 gulletjes, 3 zeemuizen, 5 tongetjes, 1 wijting, 2 vijfdradige meunen, 15 heremieten en visvoer
7 maart	0.190	5 tepelhoorns, 3 eierkransen van de tepelhoorn, 10 zeeanjelieren, 5 heremieten, een dozijn gewone zeeëgeltjes, een witte spons
	0.100	visvoer
	0.29	Tubelariaspecie met viseitjes, 10 zeeanjelieren, 20 fluwelen zwemkrabben en verschillende soorten platvissen en visvoer
8 maart	0.190	1 purperen zeeklit, 15 zeeanjelieren, 10 tepelhoorns, 1 zeekomkommer
	0.231	een mammoetkies
9 maart	0.191	dekoratieve stenen
10 maart	Z.92	3 rogjes, 10 zeeëgels, 1 pitvis, 2 donderpadden, 2 hamasmannetjes, dodemansduimen, 10 steur- garnalen, 3 noorse hartschelpen
	Z.185	een tiental steurgarnalen

Per week wordt ongeveer 500 liter vers zeewater aangevoerd door 0.29.

Het is in deze lijst niet mogelijk om te vermelden hoelang het aangevoerde levend materiaal blijft leven, maar iedere zeeaquariaan weet wel dat het sterftcijfer op korte termijn na de vangst zeer groot is.

We danken hierbij van harte de reders, schippers, en bemanningen die onbaatzuchtig en met veel genegenheid het Noordzee-Aquarium bevoorraden. Zonder hen zouden de aquaria maar arm bevolkt zijn.

Een gemakkelijke gast in het aquarium

De hondshaai, (*Scylliorhinus caniculus*), wordt in visserstermen "zeehondje" genoemd. Deze naam die men ook kan aflezen in de vismijn op het bord van de aanvoerverwachtingen, brengt verwarring bij sommige bezoekers, want velen denken aan de echte zeehonden, maar deze worden niet aangevoerd. De hondshaai is een kraakbeenvis, zoals de andere soorten haaien, roggen en draakvissen. De maximale lengte bedraagt 100 cm, maar meestal zijn ze niet groter dan 70 cm. De rugzijde is zandkleurig tot roodbruin, de flanken zijn iets lichter en dat alles is bezaaid met een donkere vlekkenpatroon. De huid is bezet met naar achter gerichte tandschubben, zoals bij de andere haaien. Gedroogde haaievellen werden in het verleden bij ons gebruikt als schuurpapier, de huid van zijn familielid de kathaai is wel veel ruwer. Een zwemblaas ontbreekt, daardoor zinken ze naar de bodem als ze niet in beweging zijn. De meeste bezoekers zien ze dan ook roerloos op de bodem liggen, slechts als we ze voederen komen ze in beweging. En eigenlijk zijn het nachtdieren, want in de vrije natuur gaan ze vanaf het vallen van de avond actief op jacht naar bodembewonende dieren, zoals krabben, weekdieren, wormen en kleine vis. In 't aquarium zijn ze gemakkelijk te voederen met stukjes vis, garnaal en krabbetjes. Het voedsel wordt vooral opgespoord met hun reukzin en zo kan het zijn dat ze meerdere rondjes om het voedsel moeten maken om het juist te lokaliseren. Als een prooi niet direct ingeslikt kan worden kan zien we typische haaiemanieren: de kop wordt heen en weer geschud. In het aquarium hebben we opgemerkt dat ingegraven krabben en garnalen uit de bodem werden gehaald, als een soort stofzuiger gaan ze te werk en het opgezogen zand en schelpengruis gaat met kracht terug langs de kieuwspleten naar buiten. Hondshaaien zijn gemakkelijk te houden vissen in een groot aquarium dat voorzien is van een afdekklaar, want anders kan het gebeuren dat ze uit de bak springen. Ook de voortplanting in gevangenschap zorgt voor geen problemen. De bevruchting gebeurt inwendig, want het mannetje beschikt over twee copulatieorganen aan de buikvinnen. Zo'n bevruchting hebben we al twee keer kunnen aanschouwen bij ons in 't aquarium, maar tot op heden heb ik de kans nog niet gekregen om het te fotograferen. Het afzetten van de bruingele hoornachtige eikapsels, die voorzien zijn aan de vier hoeken van een hecht draad, gebeurt in de vrije natuur aan wieren, zee gras, hoornkoralen e.a. In 't aquarium gebeurde dat aan een puntig voorwerp dat uit een steen stak of aan de zuurstoflont. Deze eikapsels zijn ongeveer 5 tot 6 cm lang op ongeveer 2,5 cm breedte. Eénmaal het wijfje de eikapsels moet afzetten zal ze met haar buik al schurend over de bodem zwemmen. Als de twee draden die uit het lichaam hangen ergens blijven haperen, zullen ze krullen en komen vast te zitten. Het wijfje gaat dan gemakkelijk het eikapsel kunnen afzetten. Dikwijls worden er twee eikapsels per keer afgezet, in het totaal kunnen ze na de bevruchting tot 20 eikapsels afwerpen. Iedere capsule bevat één eierdooier, enkele jaren terug hadden we een tweeling in het ei, de foto ervan prijkt op de kaft van onze aquarium brochure. In het redelijk doorschijnende eikapsel zien we af en toe het embryo bewegen. Omdat nog beter te kunnen bekijken heeft een buitenlands aquarium een

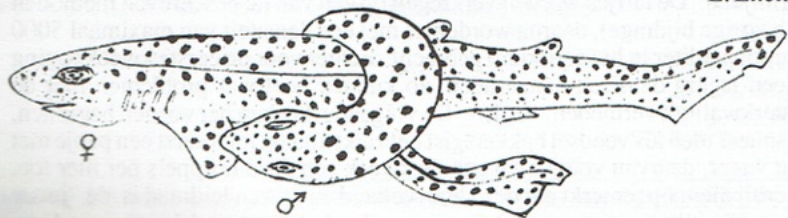

verlichting achter de eieren aangebracht, een voorbeeld dat navolging verdient. Wat men natuurlijk niet ziet is dat het jong in wording teert op zijn eierdooier. En dat zuurstofrijk water langs één der spleten in de capsule wordt aangevoerd. De jongen die komen na 6 tot 10 maanden langs één der spleten die vooraan of achteraan het eikapsel zitten eruit. De watertemperatuur speelt natuurlijk een rol bij de ontwikkelingsperiode van het embryo.

Bij ons hebben we voor deze eikapsels geen specifieke benaming, maar als vertaling uit het Frans en het Engels kunnen we de naam "Zeemeerminnenbeurs (of "portemonné") gebruiken. Lege eieren kan men soms op onze stranden aantreffen, de grotere zijn afkomstig van de kathaai ("doggen") en deze zijn zeldzamer.

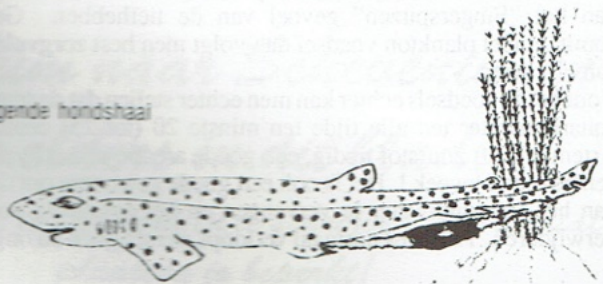
Voor het opkweken van de pas uitgekomen 10 cm grote jongen, kan men kleine pekelkreeftjes geven, bij ons werden meestal ook kleine stukjes ongekookte garnaal en zelfs visvlees aanvaard. Meestal kunnen ze zeer goed opkweken en enkele van de hier geboren zijn al 10 jaar oud. Enkele hondshaaien en één kathaai leven reeds meer dan 13 jaar in ons aquarium. Waarschijnlijk hebben deze die in de vrije natuur leven niet zoveel de kans om zo oud te worden, want menig "zeehondje" wordt in de vismijnen aangevoerd. Veelal wordt hondshaai vis gemarineerd (in de azijn) gebakken of gestoofd. Het is een gemakkelijk te eten vis, want de hondshaai bevat alleen een kraakbenig skelet en geen graatjes. In de handel wordt de vis ontdaan van het vel en aangeboden onder de naam "zeepaling of zeehondje". In ons franstalig landsgedeelte is het anguille de mer" of zoals in Frankrijk "saumonette". Ook andere haaitjes zoals de doornhaai komt als zeepaling in de handel, maar deze soort is wel duurder.

E. Eneman.

parende hondshaaien

eierleggende hondshaai

Pekelkreeftje (III)

De meeste aquariumliefhebbers gebruiken het pekkelkreeftje als levend voedsel voor het opkweken van het jongbroed van hun vissen en daarvoor zijn de Artemia larfjes uitermate geschikt. Maar ook adulte Artemia worden gebruikt in de aquariologie. Vooral als voeding voor grotere vissoorten kunnen volwassen pekkelkreeftjes goed van pas komen, en dat heeft zo zijn redenen: volwassen Artemia zijn ongeveer 20 x langer en 500 x zwaarder dan de naupliï, ze zijn bijgevolg een veel "mooier stuk vlees" voor de aquariumvissen. Ook de voedingswaarde van de volwassen kreeftjes ligt een stuk hoger in vergelijking met de larfjes, ook bevatten ze heel wat meer eiwitten en andere essentiële voedingsstoffen.

Maar, het kweken van nieuwe soorten, zijn het nu vissen of kreeftjes, is niet gemakkelijk, toch loont het de moeite het eens te proberen... het zijn echt mooie, en tegelijk eigenaardige beestjes.

Pekkelkreeftjes eten het liefst ééncellige wieren. En dat is nu het eerste probleem, het kweken van wieren is eigenlijk een specialistenwerk, die veel kennis en speciale apparatuur vraagt. Toch kunnen we ons behelpen met andere voedsels, met gewone bakkersgist bijvoorbeeld kunnen we, als alles een beetje meezit, al een mooie kweek opzetten. Ook zijn er in de handel speciale planktonvoedsels te koop, die ook goed bruikbaar zijn voor het kweken van pekkelkreeftjes.

Voor het opzetten van een Artemia-kweek gebruikt men liefst een groot aquarium (20 tot 50 liter) om te grote schommelingen van de waterkwaliteit te vermijden. De larfjes worden verkregen op één van de beschreven methoden (zie vorige bijdrage), daarna worden ze met een dichtheid van maximaal 5000 naupliï per liter in het aquarium gebracht. Echter voor de eerste kweekpoging is een lagere dichtheid aangeraden, zo kunnen heel wat problemen met de waterkwaliteit vermeden worden. De volgende dag kan het voeden beginnen. Wanneer men als voedsel bakkersgist gebruikt, maakt men eerst een papje met wat water, daarvan voegt men aan de kweek een 5-tal druppels per liter toe. Hierbij dient opgemerkt dat deze hoeveelheid enkel een leidraad is, de "juiste hoeveelheid" gist is van veel factoren afhankelijk (aantal larven per liter, kwaliteit van het bakkersgist, beluchting in het aquarium, enz...). Het succesvol kweken van pekkelkreeftjes hangt inderdaad, voor een groot deel, af van het "Fingerspitzen" gevoel van de liefhebber. Gebruikt men een commercieel plankton voedsel dan volgt men best zorgvuldig de bijgesloten aanwijzingen.

Voor beide voedsels echter kan men echter stellen dat de transparantie van het aquariumwater ten alle tijde ten minste 20 (tot 25) centimeter moet zijn. Artemia heeft zuurstof nodig, een goede areatie is dus hyperbelangrijk voor een gezonde kweek! Het is ook een goede gewoonte om de drie dagen 20% van het aquariumwater te vervangen en het overtollig voedsel en afval te verwijderen. Als alles normaal verloopt, verschijnen na ongeveer 9 dagen de

eerste adulten (bij 25°C)

Hieronder beschrijven we kort even alle stadia van een Artemia kweek :

— Dag 1 : ontluiken van de nauplii, transfer naar het aquarium.

— Dag 2 : Voeding beginnen, voedselhoeveelheid afhankelijk van voedseltype. Dagelijks voeren.

— Dag 9 : Eerste volwassen dieren verschijnen (25°C), de gehele kweek kan nu "geogst" en gebruikt worden als voedsel voor de vissen. Indien gewenst kan de kweekcyclus herbegonnen worden.

— Als men continu Artemia wil kweken, dan moet men de dagelijkse voedselhoeveelheid met ongeveer 20% verminderen. De volwassen dieren zullen dan eieren produceren, die ontluiken en zo de kweek vernieuwen.

— Dag 11 : Om de twee dagen kan ongeveer 20% van de pekelkreeftjes geogst worden. Als het echter blijkt dat het aantal pekelkreeftjes in het aquarium achteruit gaat moet men wat minder dieren "oogsten".

— De kweek kan op deze manier voortgezet worden tot wanneer ze instort (en ze zal instorten, geloof me).

Nog enkele tips :

— Het "oogsten" verloopt het vlotst wanneer men gedurende een 30-tal minuten de areatie stopzet. De pekelkreeftjes verzamelen zich dan aan het wateroppervlak, en kunnen dan gemakkelijk "gevangen" worden.

— Wanneer de Artemia gebruikt worden als voedsel voor zoetwatervissen, eerst even afspoelen met leidingswater, uw vissen zullen het appreciëren !

— De pekelkreeftjes kunnen ook ingevroren worden voor later gebruik. Ijsblok bakjes zijn daarbij erg handig, zo krijgt men mooie porties.

Pekelkreeftjes... wat? Zot! Proberen, het loont de moeite!

C. Janssen
Marinebioloog
Zeesterlaan 15
8450 Bredene

*Met de vrienden van het
aquarium naar Scheveningen:
zie elders in dit blad!*

*Wacht niet te lang om in te schrijven, het aantal
plaatsen is beperkt!*

De zeekat is dood. Leve de octopus.

Op 1 januari moest ik afscheid nemen van onze laatste overgebleven zeekat. Het nieuwe jaar zette zich slecht in. Het bracht niet alleen een leegte in 't aquarium, maar ook in mijn hart. Ik dacht terug aan de vele bezoekers die zich bewonderend hadden uitgesproken over onze zeekatjes. Het was een mooie kweek en zeker voor herhaling vatbaar, want we hadden gehoopt dat we met de afgezette eieren van de eerste generatie daaruit een tweede generatie in ons aquarium zou kunnen opgroeien. Maar om opnieuw te kunnen starten moeten we nog wachten tot ongeveer eind mei, als de volwassen zeekatten hier in onze kustwateren hun eieren afzetten. Op 15 januari kreeg ik van Robert C. te horen dat Z.92 enkel levende octopussen aan boord had. In mijn fantasie zag ik ze al in ons Noordzee-aquarium zwemmen. Het zijn wel geen al te gemakkelijke gasten en ze moeten in goede omstandigheden aangevoerd worden. Op dinsdag 22 januari 's avonds liep de Z.92 Zeebrugge binnen. Aan boord waren er twee kuipen met levende zeedieren. In de ene kuip zag ik twee achtarmen, de ene zag er goed levend uit, de andere was vaalwit en hield de armen naar boven gekruld. Daardoor zag ik dat deze laatste slechts één rij zuignappen op zijn armen had. Het is dus de kleine achtarm (*Eledone cirrose*). De schipper Jaak wist ons te vertellen dat de witte octopus meerdere keren uit de bak was gekropen. Bij de andere octopus zag ik aanvankelijk twee rijen zuignappen, dus volgens dit determinatiekenmerk een gewone octopus (*vulgaris*) achterarm of kraak.

Maar na enkele dagen observatie in het aquarium bemerkte ik dat de octopus soms zijn zuignappen schrankte, zodanig dat ik de valse indruk kreeg dat er twee rijen napjes waren. Even later toen onze lieve octopus enkele armen tastend uitstreckte waren de zuignappen mooi op één rij. Nu was er zekerheid. Het was wel degelijk de kleine achtarm. We hadden beide inkvissen een 600 liter bak als woonplaats gegeven waar ook nog een viertal steurgarnalen gezelschap hielden.

De tweede dag van hun verblijf was de witte octopus gestorven, maar de bruine verkeerde in goede gezondheid. De derde dag wierp mijn collega René een levend-, een dood krabbetje en een dood garnaltje dicht bij de achtarmige inktvis. Na een tijdje was het dode voedsel verdwenen maar de levende krab scharrelde nog over de bodem van de bak. Het was een goed teken dat onze inktvis na slechts drie dagen verblijf reeds dood voedsel aanvaarde.

Vermits ik geen levende krabbetjes meer had probeerde ik de volgende dag onze achtarm een sprotje aan te bieden.

Met een houten tang bracht ik een vers dood sprotje tot op 10 cm van hem. De reactie daarop was bijna onmiddellijk, want hij sloeg enkele van zijn armen over het visje en de prooi verdween onder zijn mantel. Dezelfde dag peuzelde hij nog een sprotje op, graat en kop bleven over.

De vijfde verblijfdag van de octopus was een zondag en we hadden kleine wijting op zijn menu geplaatst. Onze octopus scheen dit minder te lusten. De volgende maandag dan maar weer sprotjesdag en de dinsdag levende krabbetjes. Die dinsdag was een klas van de lagere school op bezoek in het aquarium en de leerlingen beleefden een verrassende sensatie toen ze de sluipende octopus een levend krabbetje zagen verschalken. Nu kwamen de vragen stormende hand op me af: "Waarom doet hij dat? Mijnheer zal hij dat krabbetje opeten? Mijnheer, waarom heeft dat beest katogen. Mijnheer, hij sluipt ook als een kat". Ik maakte de leerlingen er tevens opmerkzaam op dat de oogspleet van een octopus steeds horizontaal blijft hoe de octopus zich ook verplaatst."

Octopussen liggen ook dikwijls in hun hol op de loer, naar eventuele passerende prooien. Hun schuilplaats is een spleet tussen de stenen of een holte in de rotsen; Vermits er volgens onze inktvis niet voldoende grote of diepe spleten tussen de stenen waren, bleef hij mooi te voorschijn. Slechts als hij een beetje teveel gestoord werd begon hij op zoek te trekken om zich ergens te verbergen en met zijn armen tastte hij dan onder en achter de stenen. Bij angst veranderde hij van kleur, van gevlekt tot roodbruin-paars tot zelfs witachtig en soms zwom

hij achteruit met het lichaam en de armen horizontaal gestrekt. Slechts éénmaal zag ik hem een klein beetje inkt spuiten. Laat ons hopen dat het daarbij blijft, want voor de kwaliteit van het water is dat zeer slecht en dus ook voor onze inktvis. Daar sommige bezoekers onze nieuweling teveel stoorden, besloot ik om hem een nieuwe schuilplaats aan te bieden, een stuk rioolbuis waarvan een der uiteinden met een steen werd afgesloten. In 't begin vertoonde hij veel argwaan tegenover de verandering in zijn gebied, maar na 5 dagen werd het als hol aanvaard. In de vrije natuur hebben octopussen ook een territorium dat ze zeer goed verdedigen en dat doen ze ook in een aquarium daarom dan men niet teveel exemplaren bij elkaar houden. Dat had de bemanning van Z.92 ook ondervonden, want in de kuip kwam het tijdens de reis tot verwoede gevechten, zelfs met dodelijke afloop. In andere openbare aquaria hebben ze dat ook bij de gewone octopus waargenomen, maar daar hebben ze ook positieve waarnemingen gedaan. Uit deze waarnemingen blijkt dat octopussen heel intelligent zijn.

Ik herinner me nog een proefneming met een krab in een glazen bokaal. Na een zekere tijd kon hij het schroefdeksel verwijderen om de prooi te nemen. -Voor het publiek interessant, voor de krab minder. Krabben worden zeer graag gegeten. Met hun hoornachtige kaken die op een papegaaiebek lijkt bijten octopussen door het stevig pantser. De speekselklieren verlammen de prooi en het eetbare wordt vloeibaar en opgepeuzeld. Het pantser en de poten worden weggegooid. Voor de mens is de beet niet giftig, beten van sommige octopussen zijn wel pijnlijk en kunnen een stekende en pijnlijke gevoel geven. De blauwgeringde octopus, is daarentegen wel zeer gevaarlijk, want zijn beet kan voor de mens dodelijk zijn. En aan de dwerginktvis, (*Sepiola atlantica*) een soort die slechts ongeveer 4cm groot wordt heb ik nog de herinnering dat ik hoofdpijn kreeg en braakneigingen had na gebeten te zijn door zo'n dwergje. Misschien ware het wel eens nuttig om te weten of anderen ook hetzelfde hebben gevoeld.

E/Eneman

Ons gazetje

1. Op zaterdag 20 en zondag 21 april zijn er opendeurdagen voor de Oostendse Musea. Het Provinciaal Museum voor moderne kunst, het Stedelijk Museum voor schone kunsten, het Ensorhuis, de Peperbusse en ons Aquarium werken aan dit lovenswaardig initiatief mee. Alle bovenvermelde musea zijn op die dagen vrij toegankelijk voor het publiek. We verwachten ook veel volk in het Aquarium, ook onze leden.
2. De Kortrijkse Aquarium- en terrariumvereniging bestaat 25 jaar en viert dit met een driedaagse tentoonstelling: "Aquatropica's exotische wereld" tijdens de pinksterdagen op zat. 18, zond. 19, en maand. 20 mei 1991 telkens van 10 tot 22 uur. Plaats: Instituut O.L.V. Bijstand Sionstraat te Kortrijk.
3. Het Marien-Ekologisch Centrum organiseert geleide strandwandelingen op 6 april, 1 mei, 4 mei, 18 mei, 1 juni, 15 juni, 29 juni en tijdens de grote vakantie telkens op zaterdag vanaf 10 uur. Duurtijd ongeveer 2 uren. Deelname 60 fr. kinderen 30 fr. Voor alle inlichtingen: Marien Ekologisch Centrum Langestraat 73 8400 Oostende tel 059/806766.
4. Op donderdag 16 mei 1991 in zaal PAX Schilderstraat te Oostende Diavoordracht door Eddy Eneman over "Ongewervelden in het Noordzeeaquarium". Alle leden van onze Vriendenkring welkom.
5. In ons tijdschrift van juli 1991 zullen we een merkwaardig artikel publiceren over het Aquarium van de Paster Pype school.
6. Jef Klausning, bekend Oostendenaar maar ook volksmuziekvorser zal in november 1991 het "GROOT OOSTENSCH LIEDTBOECK" uitgeven, een gebonden luxe uitgave met talrijke illustraties in 4 kleurendruk en met meer dan 250 liederen van, uit en over Oostende te beginnen met het beleg van Oostende (1604) tot en met Lucy Loes. Een boek van meer dan 800 bladzijden. Daarin ook het liedje "An de Gernoastrap". Dat is dicht bij het Aquarium, Jef en we vragen ons af of er ooit eens iemand geweest is die het Aquarium bezongen heeft.
7. Op het ledenfeest van 23 februari waren vier leden van onze Vriendenkring uit Rixensart aanwezig. Er kwamen er dus van heinde en ver.
8. De 0.190 en de 0.191 hebben in februari elk een kleine octopus gevangen. Op de 0.191 hadden ze het dier in de kookketel van de garnalen gestopt in koud zeewater met de bedoeling het beestje af te leveren in het Aquarium bij de thuiskomst in de haven. Octopussen zijn intelligente dieren en de gevangen achtarm zal wel gedacht hebben dat de vissers misschien wel een vuurtje zouden aansteken onder die kookketel. Daarom kroop hij er maar vlug uit en vooraleer een bemanningslid de vluchtende octopus kon grijpen was hij al langs een spuigat van de reling verdwenen terug naar de vrijheid in het zilte nat.
9. De Vriendenkring heeft vijf tonnen aangekocht om te plaatsen aan boord van schepen die willen levend materiaal meebrengen.